

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctiss. Primae Partis Opera Historica,
Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

Sequuntur additiones nonnullorum illustrium virorum. Ad Svperiores,
Illvstrivm Virorvm Partim Hinc inde excerptorum, partim recenter
insertorum additio.

urn:nbn:de:0128-1-17297

displicere maleuolis existimemus gloriosum, bonis tamen & eruditus viris placuisse multo gloriosius arbitramur, à quibus scubi erratum esset libenter corripimur, correcti fructuosius emendamur. Excuset nos amor scripturarum, pro quibus hoc onus graue intrepida ceruice subiuiimus.

*Finis libri de scriptoribus ecclesiasticis domini Iohannis de Trittem
Spanhemensis Abbatis. Sequuntur additiones non-
nullorum illustrium virorum.*

*AD SUPERIORES, ILLUSTRIVM VIRORVM PARTIM HINC
inde excerptorum, partim recenter insertorum additio.*

MARIANVS, natione Romanus, patria Zinzanensis, ordinis heremitarum S. Augustini, Theologus consultissimus, ac totius ordinis generalis Prior, hodie nostro tanquam lucifer, & quidam sol perfulgidus suis exquisitissimis declamationibus, & nouo quodam concionandi genere emicuit, ac veluti alter electionis vas mundo oblatum, tantam ingenij vim & docendi robur de se ostendit, vt dicere ausim, neminem in hoc seculo inueniri vquam potuisse qui cum eo exquireret comparari. Erat profecto talis ac tantus, vt nihil ex eo esset in omni politiore disciplina frustra desiderandum. Nam in suis declamationibus ad populum ita verbis lectis disertus erat & sententiosus etiam canora voce, vultuque ac ceteris corporis motibus ad rem erat accommodatus, vt nihil ad laudis cumulum addere possit. Quanta autem huius viri doctrina, quanta eloquentia: vis ac maiestas fuerit, partim ex sermonibus, partim ex epistolis & orationibus à se eruditissime æditis quisque dilucide elicere potest. Scripsit enim sermones varios. Orationum, lib. n. Epistolarum, lib. i.

Obijt autem cum magna reipub. Christianæ iactura. Anno Domini M. D.

FELINVS Sandeus, ex nobilissima Sandeorum familia, patria Ferrariensis, vtriusque iuris doctor consummatiss. reliquarum quoque bonarum literarum non ignarus. Ferrariae primum, inde Pisis publico earum vrbium gymnasio cum magna omnium admiratione iura pontificia professus. Ab Innocentio octauo Romam accitus Rotæ collegio (vbi ardua & maximi momenti tractantur negotia) præficitur. Qui & si mille negotiis tum illic, tum in summi pontificis consultationibus occuparetur, attamen cum ingenio prope diuini & consummatissime in vtroque iure esset prudentiæ, multa in eo opuscula & commentaria ædedit. Et ea quidem ita dilucide, ita docte, ita exacte, vt omnes huius disciplinæ nodos enodauerit, obscura in lucem restituerit, dubia recto adhibito iudicio, scilicet & perua reddiderit, in quo non parum nostris iuris peritis attulit adiumentum. Quæ autem emisit subnectuntur:

Primo super libros Decretalium Grego. De constitutionibus
De rescriptis. De officio ordinarij. De Maio. & obediens.
De Treug. & pace. De Lite contesta. De probatio.
De Testibus. De Testibus cog. De fide instrumentorum.
De præsumptionibus. De iure iurando De exceptionibus.
De præscriptoribus. De Senten. & re iudicata. De appellationibus.
De accusat. & inquisitionibus.
Additiones in Decretum ad initiatum ab abbate opus.
De iure patronatus tractatus vnus.
De indulgentia plenaria sermo, cuius thema est: Hodie mecum eris in paradiso, &c.
In historia libellus vnus de regibus Neapolitanis.
Sunt & alia eius commentaria.

Floruit Romæ sub Innocentio octauo, & Alexandro sexto.

MATTHEVS Bossus, patria Veronenfis, ordinis canonicorum regularium beati Augu. vir in omnigena eruditione egregie doctus, sed in dicendi elegantiâ & granitate doctior, magno apud omnes in pretio habitus est, tamen ex concionandi, docendique (in quo diu versatus est) munere, tum ex varijs operibus à se compositis, quibus ecclesiasticum dogma oratorijs pigmentis sic venustauit & expoliuit, vt tersius mundiusve inuenias nihil. Scripsit autem subscripta opuscula. Dialogum de tolerandis aduersitatibus in duos libros distinctum. De gerendo magistratu, colendaq; iustitia ad Iohannem Ludouicum Bossum iuriconsultum, equitemque auratum, lib. i.

Orationum, lib. i. Epistolarum ad diuersos, lib. i.

Ædedit & alia quædam, in quibus omnibus cum varia scateat doctrina, & vbi que sita-

fit luculentus, nullibi vllm arrogantia euomuit fumum, sed quod decet religiosum, vbi-
que sanctitatis & diuinæ sapientia studiosissimus.

Obijt Patavij, Anno domini MDII.

ANTONIUS Cornazanus, patria Ferratiensis, orator & poeta luculentissimus, adeo
terfus, copiosus, suavis, & præsertim in pœsi, vt plerique autement ipsum ex angelo-
rum ore pœsim accepisse. Nam inter cætera vitam & obitum deiparæ virginis ita deuo-
te pœsie, copiose, luculenter, ac sancte cecinit, vt non mortalem eius pœsim, sed diuinam
profus omnes proclamant. Ipsum opus Hippolitæ Neapolitanorum reginæ, dum adhuc
virgo esset, inscripsit, dicauitque.

10 Elegias quasdam, atque poemata varia emisit.

Scriptit & oratione soluta vitam Bartholomæi Colonei Imperatoris Venetorū maximi.
Orationes quoque plurimas atque alia quædam.

GEORGIVS Merula, patria Alexandrinus, orator & philosophus vtriusque linguæ
eruditissimus, & docendo & scribendo rei literariæ semper bene consuluit. Scriptit autem
Ludouici Sporcæ, suorumque maiorum res gestas multis voluminibus.

Commentaria in Iuuenalem. In Statium atque alios plures.

Emisit centurias quasdam. Epistolarum libros multos.

Obijt Mediolani. Anno domini MCCCCXCIII.

BERNARDINVS Gadolus Brixianus Camaldulensis abbas, vir bonarum litera-
rum, philosophiæ iuris canonici apprime eruditus, vitæ & religionis sanctimonia cla-
rissimè, nobis multa suæ doctrinæ monimenta reliquit, in quibus se eruditissimum ostendit.

Scriptit autem in omnes Bibliæ libros commentaria.

De fugiendo seculo, & amplexanda religione, tractatum vnum.

Contra superbiam & ambitionem, lib. i.

Opera Hieronymi in ordinem redegit.

Extant eiusdem sermones varij. Item: Epistolæ multæ.

Et quædam alia hinc inde dispersa.

Vita sanctus sepelitur honorifice in Cameldulensi cœnobio.

10 **MARINVS** Sanutus, patricius Venetus, non solum bonarum literarum vir eru-
ditus, sed etiam administrandæ Reipublicæ eruditus, eloquentia plurimum valuit, vt ex
eius opusculis dignosci facile potest. Scriptit enim quæ subiiciuntur.

De magistratibus Venetis lib. i. De vitis principum Veneto. lib. i.

De bello Gallico libros quosdam & latine & vulgari-
ter.

Scriptit & alia quædam.

RVGERVS, natione theutonicus, ordinis sancti Augustini, in diuinis scripturis
apprime clarus, & secularis literaturæ non ignarus & soluta & pedestri oratione quadam
non spernenda conscripsit opuscula, de quibus extant subiecta.

Primo de institutione lib. 2. De inquisitione vitæ beatæ lib. 2.

40 De beata Maria hymnorum lib. i. De vario literarum vsu lib. 2.

Derebus mirabilibus lib. 2. Derebus nouis, lib. 2.

De metrorum generibus, lib. i. De accentibus Latinorum, lib. 2.

Panegyricus ad Iohannem Spanhemensem sancti Martini abbatem.

De calamitatibus horum temporum, tract. i.

Epigrammata ad diuersos multa.

Epistolæ tam prosa quam metro permultæ.

PHILIPPVS Beroaldus, patria Bononiensis, vtriusque linguæ peritissimus gram-
maticorumque ac rhetorum, oratorumque omnium sui seculi facile princeps, fœcun-
dissimi sui ingenij testimonia non vulgaria reliquit.

10 Orationes in diuersorum aũthorum enarratione habitas.

Panegyricum ad Ludouicum Sphortiam.

De nuptijs Bentiuolorum orationem vnam.

Gisippi & Titi historiam. Item Galefi & Symonis.

Orationem prouerbalem vnam.

Libellum de septem sapientum sententijs vnum,

Symbolorum Pythagoræ lib. i.

De optimo statu lib. i.

De felicitate lib. i.

- Philosophi, medici & oratoris declamationem.
 Ebriosis, scortatoris, & aleatoris declamationem.
 De passione dominica veniam. De fortuna carmen.
 De duobus amantibus carmen. De cupidine Deo amoris carmen.
 In maledicam carmen. Epigrammata varia.
 De terramotu & pestilentia cum annotamentis Galeni opusculum.
 Annotationes in Seruium, Annotationes in ius ciuile.
 Commentaria in Propertium. In Suetonium.
 In Tusculanas quaestiones. In Apuleium.
 In Titum Liuium annotationes. In Rhetoricam Ciceronis.
 In Horatium Flaccum. In Persium. In Silium Italicum.
 Scripsit & plura alia quae nondum ad nos peruenere. Obijt Bononiae non sine magna rei literariae iactura. Anno domini M. DX.
- PONTICVS** Virmius, patria (vt aunt) Taruisinus, eruditissimus philosophus, latinae graecaeque literaturae studiosus, industria, labore, ingenij viuacitate, sine vilo patrum auxilio eo doctrinae euasit, vt ob ingentem eruditionem magno apud Ludouicum Sphortiam, & per totam Insubriam habitus sit in pretio.
 Scripsit autem quae subiiciuntur. In Claudianum commentaria.
 In Iohannem Sacroboscensis sphaeram commentaria.
 De obscuris authorum locis & corruptis nominibus, libri tres.
 De miseria literarum. lib. 2. carmine.
 De laudibus Beatricis Mediolanensis reginae, librum vnum carmine.
 Elegiarum & Epigrammatum. lib. 2.
 In Cromata Chriolore commentarium.
 In Achileida statianam commentarium.
 In Ouidianam meta. commentaria.
 In Vergilij opera commentaria.
 De arte diuinandi. libri sedecim.
 Odyseam Homeri translulit in latinum.
 Hymnorum eiusdem Homeri. lib. 4.
 Euripidis tragodias sex. In medicina traduxit Theophylum.
 De pulsibus & vrinis. Item Aeneum de pulsibus & vrinis.
 Inuectiarum, lib. 1.
 De intitulationibus. lib. 1.
 Apollonij argonautica in latinum vertit in lib. 4. Alia quoque multa & latina fecit & emisit. Floruit sub Ludouico Sphortia.
- NICOLAVS** Leonicensis oratorum omnium suae aetatis elegantissimus, in philosophia consummatissimus, & rerum naturalium non ignarus, multa in medicina elegantia & copiose tractauit.
 In Galeni opera commentarios, quos etiam latine loqui compulit, edidit.
 Item opusculum in eadem disciplina, in quo omnibus agris salutem & vitam rebus conciliarique posse docuit.
 Extant & quamplurimae eiusdem epistolae, quae maximam eius doctrinam praesentant ferunt & elegantiam. Floruit hoc eodem tempore in Italia sub Ludouico Sphortia.
- AMBROSIYS** Calepinus Bergomensis, ordinis sancti Augustini hac aetate floruit, diuinarum & humanarum literarum indagator studiosissimus. Vnde opus pergrande suae industriae magno labore ex innumeris prope auctoribus collectum de vocabulorum notitia, ac praepositionum interpretatione graeca & latina cum authorum attestacione nobis commune fecit. In quo non solum quae ad literaturam & poetarum & oratorum cognitionem plurimum conferunt, sed etiam quae ad medicos philosophos, necnon doctores ecclesiasticos pertinent vocabula, docte satis eleganterque explicuit, explicatam veriore lucem, quam in quibusdam alijs codicibus consiliariis legenda reliquit. Quae profecto doctis pariter & indoctis non mediocriter attulerunt subsidium. Hinc enim factum est vt quae apud barbaros iam barbara euaserant, latina fiant. Quae vero apud doctos in dubium reuocabantur, nunc pateant discussa dubietatis nebula.
- PETRVS** Burrus Belgicus, patria Brugensis, canonicus Ambianus, diuinis & humanis literis clarus, Parrhisij sub Carolo octauo Francorum rege floruit, vbi ea doctorum disciplinarum virtutum probatissimorum morum, pietatis, religionis, celebritate adole-

adoleuit. Vt pleriq; & potissimum Gandincurtorum familia hoc vno solo suis pro liberis inlucendis alijq; permultis nobilioribus adolefcētulis vti voluerit p̄ceptore. Nec plane iurandum, vtpote qui vnus inter paucos hac nostra atate, eloquentiam, poesim, ceterasque artes bonas cum sapientia iungere doceret, nec artes sine moribus, mores vero sine literis prodesse. Quod quidem eius opera indicant, in quibus quid potissimū admireris, ne scias sententiarumve grauisimarum sanctissimarū pondera. An styli poematisq; varietatē. An rerum verborumq; decorē. An callidas iuncturas. An lepidum vocularum contextū. An carminis subinde fluorem & concentum. Denique an sexcenta alia ornamenta ita vt omnīs gratias, charitates, lepores, ac dicendi veneres huc cumulatissime congestas merito dixeris, cum tamen aut turgidum, aut inflatum conspicetur nihil. Quocirca si hic Burrus Quintiliani scripsisset tempore. Non vtrique dixisset. Ab lyricorum Horatius fere solus legi dignus. Nam & hic qui & legatur etiam à sanctis monialibus dignissimus est. Siquidem cū (quod ille non est) totus sit castus, totusque Christianus, & Christianam religionem suauiter redolens. Non minimus tamen quam ille insurgit aliquando plenus iucunditatis, gratiæ, & varijs figuris, & verbis felicissime audax. Vt ex eius operibus subscriptis, & in lucem emissis, cui promptum est dignoscere. Sunt autem hæc fecundissimi illius ingenij monumenta.

Odarum	lib. 4.	Exametrorum,	lib. 1.
Apologorum,	lib. 1.	Elegiarum,	lib. 2.
Epigrammatum	lib. 1.	Moralium.	
Canticorum de duobus festis,		De aduentu Domini.	
De vigilia domini.		De natiuitate domini.	
De Circumcisione domini		De Epiphania.	
De Ieiunio.		De ingressu in Hierusalem.	
De confessione & Eucharistia		De coena dominica.	
De laude crucis		De passione dominica.	
De resurrectione dominica,		De communione paschali.	
De inuentione crucis		De ascensione domini.	
De Pentecoste		De Trinitate.	
De corpore domini,		De exaltatione crucis.	
De fide dominica,		Hymni de omnibus sanctis.	
De fide beatae Mariæ,		Epistolæ & orationes non pauca.	
Sunt & quaedam alia		Obijt Ambianis anno. MDVII.	

I A C O B V S I abet Stapulensis celeberrimus nostri seculi philosophus Belgicæ, quinto totius Galliæ vnicum decus. Hac nostra tempestate diuino quodam munere in re literariæ remedium datus, omnes philosophiæ partes à caliginosa quorundam sophistarum barbarie vendicauit. Et quæ iam omnino latine loqui dederant a longe ab Aristotelis, cæterorumque vere philosophantium mente abierant, in pristinam & sermōnis & doctrinæ maiestatem restituit ea structura & serie, vt nihil desit addendum, nihil que sine vitio se offerat demendum, tanta industria, tantumque in omnibus suis operibus artificium, tanta in dicendo dignitas vt cum philosophia quisque vel mediocriter doctus eloquentiam (quod antea non licebat) consequi vberime possit. Primus enim apud Gallos (vt Cicero apud Romanos) philosophiam rudem adhuc & impolitam cum eloquentia iunxit. Nam cum antea Parisijs peregrinaretur ciuitate donauit. Vnde non solum philosophiæ rudes, sed etiam docti aliquantum se arbitrantur adeptos, & ad dicendum & ad iudicandum. Est enim in dicendo sublimis. In sententijs grauis. In inuentione exquisitus. In compositione diligens & curiosus, nec suorum tamen, sed etiam alienorum operum ad hoc siquidem vnum natus videtur, vt palastræ literariæ consulat, bonas artes instauret, & in antiquum splendorem reducat. Ea est huius viri cura, ea oblectatio ad studium, eo cogitatus omnis, eo mens, eo animus dirigitur. Quod vt liberius fierent non modo patrimonium quod non contemnendum stapulis habebat instar Demetrii condonauit, sed & dignitates, officia, beneficia, & honorificia & opulenta abiecit cum Thebano Crathe ratus talia raro virtutibus coherere. Denique vt exiguo concludas omnia versu.

Dirauit Sophia secula nostra Faber. Sequuntur autem quæ in artibus liberalibus à se contexta sunt. Primum est:

Paraphrasis in logicam Aristotelis miro artificio elaborata.

In phisicam Aristotelis introductio. Et paraphrasis stylo non inerudito contexta.

In Ethicis eiusdem paraphrasis & introductio.
 In œconomica commentarius. In Politica commentarius & introductio.
 In Arithmetica Iordani commentarius & demonstrationes.
 In Seuerini Boetij libros arithmeticos epitome.
 In Musicam elementa quædam.
 In astronomicum introductorium Iohannis de sacro Bosco commentarius.
 Astronomici theoricorum corporum cœlestium, lib. 2.
 Introductio in sex lib. Methaphysices Aristotelis & in eandem commentarius.

Cætera quidem maiora in liberalium artium facultate expectantur. Sed neque his contentus vir religiosissimus rebus diuinis animum intendit, & se illis totum dedit, magnum theologis nostris & diuini verbi scrutatoribus ornamentum & adiumentum allaturus, utpote qui implicita explicet, obscura elucidet, innotata enodet, trunca & mutilata passim loca restituat. Quod ex his quæ in hæc sacratissima diuinæ sapientiæ disciplina, aut traduxit, aut scripsit, aut correctius emendatiuque imprimi curauit, facile deprehendi potest.

Sunt autem subscripta.

Io. Damasceni translatio. Commentaria in Ricardum.
 De trinitate. Commentaria in Eclesiasten.
 Commentaria in epistolas Pauli. Scolia in Dionysij Areopagi opera.
 De ornatu spiritalium nuptiarum. Commentaria in Hugonem de S. Victore.
 Viuit Parisijs quotidie noua quædam fabrilis sua incude cudentis.

GUILHELMVS Budæus Parisiensis ex clarissima Budæorum familia natus, historicus, poeta, philosophus, oratorque disertissimus. Non modo fortunæ, sed etiam animi dotibus pulcherrime ignitus. Hac nostra tempestate per vniuersam Italiam, notum per Gallias ob incredibilem ipsius omnium sapientiarum notitiam clarescit, indices vique lingua eruditissimus, ingenio prope diuino, eloquio graui & terro, in omni disciplinarum genere doctissimus, & præter doctrinam singularem vir certe perhumane, affabilis, modestus, ac multa veneratione dignus. Scripsit autem orationes & epistolas plurimas. Elegias & epigrammata diuersa. Annotationes in quatuor & viginti pædagogorum, seu digestorum libros edidit. In reliquos æditurus ut ipse in ea quam ad Iohannem de Ganayo magnum Franciæ cancellarium scribit epistola testatur. Quandoquidem annotationes quantæ sint eruditionis & doctrinæ cuique perpendendum relinquuntur. Viuit Parisijs magna omnium expectatione, à quo maiora propediem in lucem præbunt.

GUILHELMVS Castellus seu Castellus Gallus, poeta & orator tersissimus Turonensis, patre Christiano Castello doctore Parisiensis regio medico Martina parente Biturica, Turonis nascitur, anno domini MCCCCLXXIII. ubi prima literarum cunabula edoctus Parisijs (vt moris est) ad fructuosiores, solidioresque disciplinas capeffendas mittitur Iohanni Anglico fratri Materno viro in diuinis humanisque literis apprime erudito. In bursam (vt triuiali vtar verbo) Nauarricam succensus, ubi liberalibus studiis, & præsertim humanioribus eam nauant operam, vt breui temporis curriculo socios omnitate & doctrina præcedentes non modo æquauerit, sed etiam longe superauerit. Tanta rei literariæ sitis, tantus amor, tanta cura, tantum studium. Hinc subito fama superæthera notus, in gymnasium Burgundiacum ad instituentiam melioribus, politioribusque literis iuuenturem à Bernhardo Roilleto viro omnium bonarum disciplinarum cumulatissimo eiusdem gymnasij rectore primario accersitus, primæ humanitatis classi perficitur. Hinc exanclato dialectices agone & discipulis laurea donatis Nauarricum gymnasium repetit humanis disciplinis diuina (ad quas semper anhelauerat) adiuncturus. Tandem adepto in sacratissima theologiæ facultate doctoratu, Turonum secessit, ubi honorifici ecclesiæ beneficijs archidiaconatu & canonicatu honestatus cum suis viuit, orationibus prædicationi intentus. Quod superest temporis, bonis disciplinis impertit nonnumquam potestati consulens, vt iam cepit multis operibus quæ in lucem emisit. Quorum nomina subiiciuntur.

Sibyllinum de iudicio extremo carmen.
 Ægloga, cui nomen, Enmorphismus. Carmen de stultis mulierum votis.
 Dialogus in Iacobi fabri Stapulensis laudem.
 Elegiarum lib. i.
 Epigrammatum lib. i.

Epistolæ

Epistolæ ad diuersos multæ & variæ. Expectantur longe maiora.

IOHANNES Bartholus Parisien. doctor medicinæ, omnium huius ætatis excellen-
tissimus, & ob id Apollinis & Æsculapij nomine à varijs etiam cuiusvis disciplinæ & aman-
tissimis & peritissimis peculiariter donatus. Tantæ est apud omnes & authoritatis & do-
ctrinæ, vt quem illi conferas inuenias profecto neminem, siue quæ suæ sunt professionis
quæsieris, siue quæ sint alterius cuiusvis dogmatis. Quandoquidem in omni disciplinæ
genere consummatissimus, de omnibus ita docte, ita eleganter, ita scite, prompteque dis-
serit, ac profunde sapit, vt vnus omnes tam diuinas quam humanas artes studiosissime
complexus sit.

ANTONIVS Syluiolus Parisien. poeta & orator insignis, cum multa linguarum ge-
nera calleat, tribus tamen, Gallica scilicet, latina & vulgari Itala excellit, quibus cum apud
omnes, tum apud quosque & doctissimos & nobilissimos, & præsertim domus Ambrosia-
næ Francæ gentis, maxime & nominatissime proceres eam sibi famam & gratiam concili-
auit, quam nulla inuidorum obretractatio dissoluat, nulla edacis caries vetustatis abolet,
vt prope quæ iam hoc triplici linguæ dona immortalitatem sibi quæsierit, nec minoris hæc
suauissima Galliæ linguæ volubilitate apud nostros habeatur, quam Dantes apud Floren-
tinos. Quanta vero eloquentia laboret, suo ingenij lumine polleat, qua inuentionis sub-
tilitate emineat, quo dispositionis artificio præset, quæ varietatis fecunditate scateat, quæ
denique rerum sententiarumque grauitate incedat, locupletissimum præclara eius opera
dant testimonium. Scripsit enim multa & præclara imprimis in vulgari suo comedias plu-
res, in quibus ostendit quam varius, quam abundans, quæ facundus, quam elegans, quam
facetus, denique quam vrbanus fuerit, latine vero subnexa emisit.

Elegiarum lib. i. Epigrammatum. lib. i.

Dialogos plures & graues. De Venetis triumphum. Scripsit & indies scribit alia
longe maiora, quibus Gallis & suos esse poetas & oratores, Italis non inferiores, quin & il-
lis superiores ostendat. Si his linguæ inuolueris (quibus Italus omnis aut blanditur, aut au-
ram aucupat) iugè & irrequietum laborem impenderent. Viuit adhuc & vescitur aura æthe-
rea, reuerendi in Christo patris Georgij Ambrosiani archiepiscopi Rothomagien. orator.

GUILHELMVS Copus Basiliensis, eruditissimus philosophus, latinæ græcæque
peritissimus, hæc nostra ætate Parisijs arte medica (cuius est doctor & professor eminentis-
simus) excellit, ad cuius ædes non modo Parisien. tanquam ad vnicum salutis remedium
confluunt, sed etiam qui huic nostro regno præfunt audita viri fama ocillime mittentes
acciunt, eius opem sentiunt. Vnum vnus inter omnes huiusce professionis antistites non
sibi peperit, nescio an immortalis, an inuidiosum potius. Est autem hic Guilielmus inge-
nio subtilis, eloquio tersus, sermone disertus, doctrina admirabilis, & rerum naturalium
scientia nulli postponendus. Viuit Parisijs sub Ludouico huius nominis duodecimo ma-
gna sui apud omnes & celebritate & expectatione. Cudit enim quæ posteritas legat, inter
quæ iam habemus.

Pauli Cegmetæ præcepta salubria ab ipso latino decore vestita

Idem Hypocritæ prænoctia.

IVDOCVS Clithoueus Neoportuen. doctor, theologus consummatissimus, phi-
losofus nitidissimus, oratorque adeo insignis, vt ferinos hominum mores, & omne mor-
tale genus diuina potius quam mortali facundia componat. Qui ad hæc nata officia, vt
literarum ignaros rectis habenis dirigat, in sulfos terfo eloquio erudiat, philosophiæ splen-
dore destitutos, pulsa procul caligine nitidissimo fulgore illuminet. Hunc his nobilissimis
animi donibus & dignitate, natura parens insigniuit, vt quicquid hoc in mundo sensibili
molitur rei literariæ propagandæ accommodet. Quæ enim scabra, fæda, hiantia, barbara
que sunt expolire, & suum philosophiæ reparare nitorem summo opere nititur, & maxime
in sacris eloquijs interpretandis studium conterere animo, menteque decernit. Diuina
hunc adeo exornant eloquia, rerumque supramundanarum cognitiones vt eum in terris
mortalem adhuc vitam spirantem fulgentissimis coelestium choris admisceant, suæ pro-
fussissime doctrinæ eximia monumenta magno voluminum numero nobis venturaque
posteritati reliquit, maiora tandem relicturus. Scripsit enim quæ hæc serie digesta scribuntur.

In Augustini Darbi elegantias commentarium.

In introductionem Arithmeticam Seuerini Boetij commentarium. De praxi nume-
randi compendium.

In Iohannem Damascenum commentarium. De vera nobilitate librum eximium.

In paraphrasim physices Aristotelis scholia.

In introductionem paratam in physicen Aristotelis commentarium.

In introductionem paratam in libros metaphysices Aristotelis commentarium.

In introductionem elaboratam in Ethica Aristotelis commentarium.

CAROLVS Bouillius Beromandus Samarobrinus, vir & rhetorico liquore, poetica varietate, totius philosophiæ micantissimo splendore expolitus, geometraque insignis. Quæ quidē ad diuinæ potius pecuefiganda rerum secreta, entiumque; omniū latitantes essentias natura produxisse creditur, quā vt mortali corpore interceptus humanā vitā duceret. Ad eo, n. eucto ingenij acumine insignitus, vt nō modo terrenorum entium naturas (prius cæca caligine obductas) in lucem educat, verū & stelliferos orbes, patulamque coelorum machinā duce philosophia, profundissime penetret, entium supernaturalium naturas mundanorum philosophica proportione præmonstret indifferibile celestis curiæ trinitatē, & numerorum philosophica ostensione, & terrenarum rerum vnitissima scrutatione exacte præfiguret. Hic prorsus & maxime philosophiæ contemplatiuæ, geometricisq; abstractionibus deditus est, vt sæpenumero horis nouē trunco arboris in nixus in motis oculis, immoto corpore sui, suorum humaniq; victus oblitus & mole corporea solutus rerum naturas contemplari visus sit, vt potius anima corpore soluta in cælis degere quā humanis vinctus astricta hoc in mundo sensibili auras vitales capere videretur. Multa sui ingenij acumine adiuuenit præcis seculis inuisa. Quadraturam enim circuli, suis geometricis machinamentis contexit, quam philosophorū nullus antea satis exacte adiuuenerat. Librum de nihilo magna cum omnium admiratione mira ingeniositate perscripsit, aliaque plurima philosophica opera quæ nullus mortalium exactis retro seculis præuiderat posteritati reliquit.

In Geometriam libros sex introductorios. De circuli quadratura, lib. 1.

Introductionem in scientiam perspectiuam. Librum de intellectu diuino, angelico, & humano. Librum de sensu. Librum de nihilo. Artem oppositorum. Librum de generatione. Librum de sapiente. Librum de duodecim numeris. Epistolas philosophicas complures.

GVILHELMVS de Quercu doctor theologus insignis, hac nostra tempestate ceteros inter omnes mortales consilio, moribus sacrisq; eloquijs eminentissimus, qui dum illa Gallorum maiestas horresco summi pontificis, Anglorum, Hispanorumque insula & atroci bellorum apparatu premeretur, solus suo consilio & sana animi sententia Gallorum angustia & necessitati benignissimus occurrit. Hic nempe Alpes transuictus Pisanam accessit ad urbem, vbi maximam & cardinalium episcoporumque concionē superre Gallica, & tanto bellorum prodigio differentem sola sua animi sagacitate corroborauit, tantique concilij partes sibi vendicauit eminentiores. Nec minori in populo ad diuina officia subeunda vitur eloquio. Tanta enim & sententiarum grauitate & diuinorum consiliorum cognitione excultus, vt indomitos mortalium mores, barbarosque populos facili componat eloquio, ad nitidamque summi creatoris agnitionem, benigna voce, graui oculis, gestu moderato, & similitudinibus iucundis facile reducat.

RENATVS Garnerius Luxioniensis, in vtroque iure doctor, nostræ ætatis peritissimus, qui ob suam in omnigeno disciplinarum genere, tum maxime præclara legum facultate claritudinem sui famam atq; decus per varios terrarum tractus disseminauit, meritoque in condendis interpretandisque passim legibus Ligurgi, Socratisque partes fidele sibi vendicauerit. Terfiori etenim vocis eloquio, spectata professione, animo sagaci placido gestu, legum ænigma soluit, vt Pictauicos fines perpetuo decorauit honoro tamque Galliam indies sua nobilitate eminentia.

CHRISTOPHORVS Longolius Parisien. philosophus ingeniosissimus nostrique seculi orator clarissimus, quem vt natura parens maximis decorauit animi dotibus, & naturali ad rerum indagandas naturas præparamento insigniuit. Ita fortuna bonorum cumulis ingentissimis & gratissima dexteritate cum vberime donauit. Qui naturam eibeneuolam, nobilissimasque animi dotes inspirasse animo repetens, ita naturæ munera & labore & exercitio exauxit, vt nostræ ætatis philosophus clarissimus, oratorque exuberantissimus euaserit. Hic Plinium in præclara Pictauica academia inenarrabili structura professus est, vt non mortali eloquio fretus, sed potius coelorum penetralibus educta sententiarum varietate roboratus omnium sine discrimine videretur. Hunc Parisiana (discipularum alumna) academia & oratorio succo, literisque philosophicis non inoleganter erudiuit, nihilominus tamen non Gallico satiatus eloquio Italicos lares (maiora coniectans assequi) festino pede aggreditur, vbi & facile rerum experientia, terfioque elo-

Aus eloquio G
edidit testimo
num varietate
suis hac digesta
Gallorum laud
Orationes
Commen
docte & eleg
Quadam in
10 IOHANN
episcopus, card
cellentioribus
decorauit anim
ratio & rerū ex
stria effecit, vt A
munia fecerit,
defensor acetri
GVILHE
stantini pago
10 Nunc cathedra
gnis. Hunc a
quondam Abr
præclaras anim
diendum, sed e
in tam fertilis a
eum in ea arate
helmus ipse ad
euasit, vt nullus
tus quondam F
10 diens cum sibi
dedit hunc Gu
Guilhelmum c
ganitissime con
sibi parē non ir
tus hunc sibi a
mansit. Sed des
studium Cado
iure donatus e
ac thesaurariu
40 bonis literis qu
Hæc sunt qu
Consiēt
sine egregium
atque venenat
Opusculum
Paraphrasis
ni Parisiensis
De amorib
De laudib
De probri
Neniarum
Multa præ
MAT
dissimus script
cum Esaiā & a
in libraria cōn
habetur. Flor
corum regis. E

Etis eloquio Gallicos tandem fines pede reuerso accessit, vbi, suae eloquentiae & doctrinae edidit testimonia. Quartum enim vix & vigesimum annum exagitant innumera voluminum varietate (posteritati consulens) suae doctrinae monumenta edidit, sequacibusque suis hac digesta serie reliquit. Orationem de diui Ludouici Francorum rege, & gentis Gallorum laudibus ad Franciscum Valesium Delphinum.

Orationes & epistolas prope innumeras. Elegias & Epigrammata varia. Commentaria in Plinium quae Pictauij publice cum summa omnium admiratione docte & eleganter interpretatus est.

Quaedam in iure ciuili dum illud Pictauij publice profiteretur.

10. IOHANNES Stephanus floruit hac nostra tempestate, natione Italus, Versellarum episcopus, cardinalis Bononiensis, & rei literariae cultor exactissimus, quem quanto excellentioribus & eminentissimis fortuna dignitatibus euexit, tanto natura nobilioribus decorauit animi dotibus. Hic nempe cuncta etiam dignitatum clarissima fastigia otio literario & rerum exquisitis naturis semper postposuit. Et suo tandem insatigabili labore & industria effecit, vt Aristotelis magna moralia praecipue seculis nunquam praecognita nobis communi fecerit, quae Iacobus Faber nostri seculi philosoph. eminentissimus, & philosophiae defensor acerrimus ipsius auspicio impressioni commisit posteris fructus non exiguos allatura.

20. GUILHELMVS de Mera floruit hac tempestate, natione Neuftrius, ex deserto Constantini pago oriundus, a parentibus nobilis prosapia, atque sanctissima vita precreatus. Nunc cathedralis ecclesiae Constantiensis canonicus ac thesaurarius, orator ac poeta insignis. Hunc adhuc puerum existentem insignis theologus doctor Iohann. Boucardus quondam Abrinsen. episcopus ac confessor regius suscepit in disciplinis educandum ob praecelaras animi dotes quas in puero cernebat. Nec solum ipsum per alios curabat egrediendam, sed etiam ipse met quando per otium vacabat, erudiebat non parum se oblectans in tam fertilis agricultura. Ac tantum de praecelara eius indole sperabat, vt non dubitauerit eum in ea aetate beneficio donare, maiora profecto daturus si superuixisset. Denique Guilhelms ipse ad praecelare studium Parisiensis profectus in modico temporis intervallo coeuit, vt nullus in arte oratoria aut poetica eo celebrior haberetur. Vnum Ro. Briffonens quondam Remensis archiepiscopus, ac Francia cancellarius in tanti viri famam au-

30. diens eum sibi in secretarium accersit. Quo quidem Roberto mortuo Carolus Octauus deest hunc Guilhelmmum cancellario suo Guidoni de Rupeforti. Carolus enim ipsum Guilhelmmum diligebat propter rhimos non inulsos quas ipse lingua gallica nouerat elegantissime componere, & etiam propter arte scribendi in quocunq; literarum genere in qua sibi parum non inueniebat. Postea reuerendiss. cardinalis S. Maclouij Guilhelms Briffonens hunc sibi a Guidone de Rupeforti impetrauit vt esset eius auricularius, apud quem diu mansit. Sed demum curialium miseriam persequens, ac temporis iacturam egre ferens concessit in studium Cadomense ubi rectoria dignitate, & postmodum laurea doctorali in viroque iure donatus est. Estque in eo studio iura pluribus annis profectus, tandem in canonicum ac thesaurarium cathedralis ecclesiae Constan. assumptus, ubi residet soli Deo seruiens, &

40. bonis literis quibus posteritatem ditaturus est. Haec sunt quae iam extant suae doctrinae testimonia. Conflictus in Chimeram ad Iohan. de Ganayum magnum Francia cancellarium opus sine egregium atq; sanctum, in quo illa tria praecipua vitia quibus totus mundus inficitur atque venenatur, superbiam scilicet, libidinem, atque auaritiam eleganter insecutus est. Opusculum de sacrosancta eucharistia ad Guilhelmmum Constan. episcopum. Paraphrasis in Muscum de Herone & Leandro ad Nicolaum de Certisay sancti Germani Parisiensis decanum. De amoribus liber vnus ad eundem. De laudibus liber vnus ad Io. Briffonetum regionum calcolorum praesidentem. De probis liber vnus ad Carolum Guillart Parisiensi senatus praesidentem. Neniaram ac epithaphiorum. lib. 1. De diuinis. lib. 1. Multa praeterea in oratione pedestri scripsit quae nondum in lucem prodierunt.

MATTHEVS Ebroicen. Normannus, ordinis fratrum praedicatorum, profundissimus scripturarum indagator, vir utique religione plenus, ac literis super pentateuchum Ebraicam & alios quatuor veteris ac noui testamenti libros egregiam fecit postilla, quae in libraria communi conuenus Ebroicen. supradicti ordinis cuius alumnus fuerat reposita habetur. Floruit autem vt ex quibusdam eius scriptis apparet circa tempora Caroli sexti Francorum regis. Huius libros cum per quaternos dispersi essent recollegit frater Robert. Baiguardus

theonij

per
torica

guardus theologiae doctor & confessor Christianissimi Francorum regis Caroli septimi eorundem ordinis & conuentus, ipsoque reposuit in communi bibliotheca eiusdem domus.

GVIDO Ebroicensis egregiorum sermonum compilator, circa haec etiam tempora floruisse creditur, eiusdem ordinis frater, qui etiam praeter regulas tichonij quaedam aptissima dedit documenta ad sacrae scripturae sensum capescendum, ostendens ex quarum rerum ignorantia in doctrinae sacrae expositione errare saepius contingit, quae in quorundam conuentuum bibliothecis inter caetera eius opera recollecta inueniuntur.

LAVRENTIVS Geruasii de conuentu Lexouien. ordinis praedicatorum in Normannia, Regnante Ludouico undecimo Francorum rege apud Parisios clarus habitus est, doctor, theologus, vir utriusque scientia & doctrina famatissimus, qui propter excellentem eius sapientiam cum maxime sanctissimi doctoris Thomae Aquinatis doctrinam ad reformandum in melius Colonienfense studium missus, cum ibidem supra modum calleret fecisset exinde rediens apud Diuionum Burgundiae oppidum specie reddidit, ibique cum fratribus sui ordinis sepultus, utilia valde opera quae copulata magistri Laurentij Geruasij dicuntur super totam summam theologiae angelici doctoris (cuius videlicet doctrina dum uiuere emporium dicebatur) reliquit.

SILVESTER de Prierio Bononien. ordinis fratrum praedicatorum doctor uenerabilis, ac clarissimus sane doctrinae sancti Thomae Aquinatis expositor pariter & acerrimus defensor, circa tempora Innocentij octauo pontificis maximi in Lombardia floruit. Scripsit enim defensorium doctrinae S. Thomae quaestio. 10. Capeoli scripta breuius, luce clarius doctrinam sanctissimi doctoris irrefragabilem demonstrat, ex ipsius dictis omnium aduersantium argutias dissoluens. Scripsit etiam introductorium logice.

Item summam sermonum quae rosa aurea nuncupatur.

Item summam de casibus conscientiae.

Item malleum Scotistarum.

Item super 4. libros sententiarum.

Adhuc usque tempora perseuerat scribendo, Bononiae degens vsque videlicet ad annum Domini **DXII.** supra millesimum.

DOMINICVS de Flandria, doctor clarissimus, eiusdem ordinis Bononiensis, eisdem temporibus quibus & praecedens.

Scripsit quaestiones metaphysicales.

Quaestiones de anima. Item super libros posteriorum.

Obijt autem praesidente in cathedra Petri Alexandro octauo summo pontifice.

PAVLVS Soncinnas eiusdem ordinis huius temporibus.

Scripsit quaestiones Metaphysicales.

Item super praedicabilia & praedicamenta.

Eodem tempore, vel eo circa quo & praecedens vita functus est.

FINIS.

A P P E N D I X.

EPISTOLA MAGISTRI IACOBI WIMPHELINGI SLETSTATENSIS
ad reuerendum patrem, Dominum Iohannem Trithemium abbatem Spanhemensem, in additiones Catalogi Germanorum.

IACOBVS Wimpelingus Sletstatinus, reuerendo religiosissimoque patri, Domino Iohanni Trithemio abbati Spanhemensi, sacrosancti ordinis diui patris Benedicti, salutem plurimam dicit. Tanta est tuae paternitatis innata quidem humanitas, clementia, comitas, quae indignissimum me homuncionem, & amare, & amore lucubratione tua coegerit aperire, qui de te nihil bene meritus sum, neque unquam propter status angustiam tibi benefacere posse confido. Dulcissime pater, fruor ingenio tuo, fruor donis, fruor laude tua: omnia haec tuae liberalitati, tuae clementiae, tuae mansuetudini tribuo. Et utinam vel mortuis characteribus tibi gratias agere possim (nunquam enim factis aut operibus potero referre) quod tibi ex vno labore duplicem feci. Postea enim quam Catalogum Scriptorum Ecclesiasticorum (opus profecto clarissimum) consummauisses, quietendum tibi fuit. Nunc ego te permoueo, ut ex abyso & densa virorum illustrium sylua, qui in Christiana religione sub quacunque gente scripserunt, separatam atque singularem mihi Germa-

Germaniæ luminū partem exceperis (adiunctis nō paucis qui tibi interea occurrerunt) quam tanto iocundius legi, quanto minus tam ingentem excellentium virorum copiam in Germania fuisse credidifsem. Adieci ego (veluti videbis) nonnullorū vel sola nomina, quoniam eorum opera perquirere mihi nō licebat. Committamus hoc on⁹ posteritati, vt si forni sunt vnquā in Alemania qui nationis & patriæ suæ laudē ac gloriā amabunt, addant de sua vena, vbi nos iam destitimus, ipsi quidē posthac incepturi. Nō etenim de cetero regnabit inter Germanos illepidā crudaq; barbaries, nec verū semper prædicabitur, q; apud Lucanū quondā introducit Cato dixisse. *Me gemina figant acies: me barbara telis Rhēni turbæ petat.* Existimant. n. pleriq; gloriā propriā exaggerare, alienam attenuare soliti, eam Rhēni aut Germaniæ barbariem a Iulij temporibus ad nostram vsque ætatem inualuisse. Id q̄ verum sit, vt intelligant, vtinam meditentur diui Hieronymi verba, qui inter ceteras terrarum calamitates, Alemanniæ quoque miserabilem ruinā deflet, excelsas Rhēni quidē vides nequaquam prætergressus. *Moguntiacum*, inquit, *nobilis quondam ciuitas capta atque soluersa est. & in ecclesia multa hominum millia trucidata. Vangiones longa obsidione deleti. Nemetes, (quæ iam Spira est) Argentoratium (quæ nunc Argentina vocatur) populata sunt.* Nunquid diuus Hieronymus Moguntia, Wormacia, Spira, & Argentiæ illustrissimarum suæ temperatis vrbium, præclara mœnia, locosque munitissimos aut opes, magis doluit vastari quam in eisdem florētissima plurimorum ingenia miserabiliter interire? An Hieronymus illarum ciuitatum cladem aut exitium meminisset, si non in eis fuisse tam pientissimos Christianos, tum doctrinis & sapientia præstantes viros cognouisset? An non est prævalidum & victoriosum argumentū, exitisse quondā in Germania doctos plurimos, tam assidens vetustissimorum voluminum copia? An indocti fuere vel auctores eorundē, vel scriptores, aut qui scribi mandauerunt, aut qui eis quotidie vsi sunt? An vero huiuscemodi clarissima volumina, ex Hispanijs, ex Aufonia, ex Anglia, in Germanorū bibliothecas olim translata sunt? De oratore Tullium, & Quintilianū ipsum in Alemanorū latebris inuētos esse. Itali confitentur. Aeneas quoq; Siluius inter Germanos educatus Gregorio Heimburchensi Theutonico disertissimo iureconsultissimoq; scribens, inter cetera sic ait. *Inueni apud sanctū Gallum (q; Sueuorum est oppidum) in veteri monasterio bibliotheca peruestis, vbi & libri veteri ornatissime conscriptos, quorū auctores fuerunt Theutones. Mirabar, cur pride nihil eloquentie his in regionib. eluxisset: sed venit in mentē, apud Italos quoq; tempus fuisse, quo sepulta dicendi facultas barbarorum insensita dormiabat. Ante centum ferme annos & antea trecentis quadringentis, nō iuuenes, qui per Italiā sermonē habuerit tersum & lucidum. Neq; Cornelius Tacitus negat, nō semper apud Italos eloquentiā floruisse, ita exorsus. *Sæpe ex me requiris, Iuste Fibi, cur cū priora secula tot eminentiū oratorū ingenijs glorijs, effloruerint, nostra potissimū ætas deserta & laudæ orbata, nec nomē ipsum oratoris retineat.* Quocirca ne deinceps Alemanos cetera nationes ob interceptā aliquando fortassis bonarū literarū notitiā despiciant, dignetur meminisse & apud suos quandoq; temporū infelicitate philosophiæ & eloquentiæ studiū interpolatum interclusumq; fuisse. Neq; enim ex interceptione disciplinarū, quæ tempore quocūque facta creditur, censendū est omnib. retro seculis Germaniæ literarū defuisse cultores.*

Non defuerunt Caroli Magni filiorumq; eius temporib. Germaniæ doctissimi viri. Testes sunt, qui vtrumq; testamentū glossa nobilissima interpretati sunt. Testis est qui sanctū & admirabile opus de Dominicæ crucis laudib. carmine sine cuiusq; imitatione cōscripsit. Testimonij præbent ornatissima vetustissimaq; diuersis in locis Epigramata, quæ hodie extant, quæ in Moguntiaco, eorumq; plurimis Rheno finitimis, nos ipsi summa cum candiditate vidimus, & læcitate vidimus. Profecto si nunc videat Cornel. Tacitus Germaniā, non scriberet (vt olim) *informē terris asperā caelo, triste cultu aspectuq;.* Sic & qui quondā Barbaros vocauerunt Germanos, si plerisque nostrates, eorumque ingenia pernoscerent & contemplerentur, labris suis digitum admouerent.

Aut si vetustatis præclara vestigia contuerentur, suapte confirmarent, difficile possent numerari quorū viri præstantes, quanta scientiā, quantaque in studijs suis copia fuerit, & quanta varietas apud Germanos, qui non vna aliqua in re separatim elaborarunt, sed omnia, quæcunq; possent, vel scientiæ peruestigatione, vel disserendi ratione cōprehenderunt. Quis ignorat fuisse inter nostrates summos ac præcipuos Mathematicos, & astrorum exploratores? Quis denique ignorat eā coeli syderūq; notitiā ex Germania nuper ad externas nationes præsertim ad illustres Italos esse profectā. Itaq; quocunq; me animo & cogitatione conuertā, permultos excellentes in quocunq; genere video Germanos nō mediocriū artiū, sed prope maximarū. Ne vero nationū externarū candidi laudatores mendacij nos arguant, tuo Pater reuerende Catalogo, quid de Germanis sentire debeant, admonetur.

thronij

per
torica

tur. Quidnam deinceps obijcerent? An Deus, à quo omne datum optimum & omne donum perfectum & defursum est, sicut à Simonide Metaphysicen diuinam scientiam mortalibus inuidere falso creditum est, ita & singulari quadam inuidia solos profecit Ale-
 manos, non fauens, neque de nans eis mētis aciem, viua ingenium, eleuatum intellectu, alacrem industriam, firmam memoriam, exercitationes ingenij, curricula mentis, in quibus defudent atque elaborent? Absit, nam sine inuidia Deus. Est enim gentilis Poeta qui canit: *Sua cuique exorsa laborem fortunamque ferent, Rex Iupiter omnibus idem.* Taceo de doctis-
 simis Germania viris, qui hac nostra tempestate tum in Gymnasijs & Cœnobijs, tum in Ecclesijs, Principumque cutijs in omni arte & quarumcunque rerum notitia florent, in regulari Grammatica, in omni Dialectica, in Musicis, in Geometrica, in astrologia scientia, in Aristotelica philosophia, in cunctis naturalium rerum mysterijs, in moralibus disciplinis, in oratoria, in poetica, in omnibus humanitatis literis, in sacratissimis legibus, in pontificijs canonibus, in diuinis institutionibus, doctissimi sunt, & ingenio prestantes, qui carmina in omni genere cadunt, qui Historias & Cosmographiam egregie norūt, qui crenatissima syntagmata scribunt. Taceo & de his Alemanis nostris, qui Græcas literas non ignorant. Imo hodie supersunt Alemani, qui libros Græcos in Latinam linguam non in-
 eleganter transfulerunt. Etsi forte quidam Germanorum res sanctas vtilis & honestas solidissimasque sententias humili stylo scripserunt, an ideo floccipendendi sunt? Absit. Non sunt abijciendi veteres iureconsulti (etiam Itali) non medici, non theologi, qui suas veras & optimas doctrinas, non verborum furo & ventositate, sed quieto genere dicendi & mediocri latinitate sparferunt. An rejiciendus est Bonauentura Italus: quo non est maior, quàm profundior, non deuotior in scripturis sacris. An rejiciendus est Iohannes Andreas? an Hostiensis? an Bartholus? an Baldus? an Abbas Syculus? an isti omnes rejiciendi sunt, quoniam horridi, impoliti, rudes & informes, propterea quod Scholasticorum more suas institutiones pedestri campo transeunt? an non est censendus doctus: nisi qui more, Tulliano elegantissime scribit? an vniuersi qui leues, lubricas, inutiles, & obsecanas sententias proliferato stylo, lasciuia verborum, & licentia compositionis exornare student, doctissimi sunt iudicandi? Falsum est vtrumque. Quamquam is certe prouectior est, qui egregijs grauius atque profundis sententijs melliti sermonis dulcedinem intermiscet. Sed non possumus omnes esse Scipiones, non omnes Nestori similes, ex cuius (licet veruli & percreta) crepiti) lingua melle dulcior fluebat oratio. Quapropter si nostrates aliqui non accurate quidem, sed doctrinali quotidianoque sermone vsi fuerint, non sunt aspernandi. Namque satis erat eis ita loqui, vt in rebus honestis intelligerentur. Enimvero sicut rustico illa non solum colenda est terra, quæ vel aromata preciosissima vel præstantissima Bacchi munera profert: ita nec Tullianas solum orationes, aut tersiora nobilium vatum carmina boni viri suscipiunt, sed amplexantur etiam mediocres: legunt humili quoque cothurno perambulantes. Denique meminerint (obsecro) detractores inuidi, & acerimi linguæ nostræ censores, mutari cum temporibus genera dicendi, nec statim detrectus esse, quod diuersum est, vitio autem malignitatis humanæ vetera semper in laude, præsentia in fastidio esse. Satis constat, nec Ciceroni quidem obrestatores defuisse, quibus in status & tumens, nec satis pressus, supra modum exultans, & supereffluens, & parum antiquus videretur. Crediderim ego nostrates philosophos non eloquentia in scitia deflexisse ab illa veteri & ornatis-
 sima via scribendi: Sed temporum argumenti & auditorum conditione pensata formam atque speciem orationis mutauisse. Desinant igitur exteri lacessere Germanos, qui sub plano & humili stylo negotia quondam altissima sanctissimaque descripserunt. Quid ille censor Latinæ linguæ Valla mordacissimus, dirâ & exactâ sua reprehensione sibi peperit? quid aliud (inquam) laudis consequutus est post fata, quam quod de eo iuxta merita, pulchrum illud epigramma confictum, legitur & prædicatur vbique. *Nunc postquam meos defunctus Valla perit, non audet Pluto verba latina loqui. Iupiter hunc celi dignatus parte fuisse, Censorem linguæ sed timet esse sua.* Demum vt ad rem ipsam descendamus, reuerende patet, si liquid nos ad tuum Catalogum addituri, à Romanis pontificibus Theutonicis exorsumus, quos non arbitramur non excellentes, & cæteris multis non longe præstantiores. Reliquos deinde passim sine ordine, ita vt animum subierunt, coniunximus: Breuitatis, confusiois, indigesti & illepidi styli à candido Lectore veniam postulantes. Vale elegantissime Pater, ordinis diui Benedicti vnicum decus & exemplar honesti, ex Spiritu calend. Octobris. Anno M. cccc. xcii.

PRO-

ILLVSTRIVM VIRORVM.
PROSTHESIS SIVE ADDITIO.

411

ILLVSTRIVM GERMANORVM, IACOBI WIMPHELINGI SLETSTAD-
tensis, post Catalogum Domini Iohannis Trithemij Abbatis Span-
hemensis composita.

CVm nuper Catalogum illustrium virorum Germaniæ meis precibus inductus, reue-
rendus pater Trithemius abbas Spanhemensis edidisset, eum que ipsum ad me trans-
mississet, comperi deesse summos Romanæ vrbis pontifices ex Theutonicijs assumptos, &
quosdam alios (meo iudicio) memoria dignos: & indolui, statimque induxi animum, qua-
tenus neglectos adiungerem, & vel folis nominibus posteritati commendarem. Trithemius
eremus noster piensissimus pater hoc propositum me conscio dudum assumpserat,
nullam penitus suo Catalogo inserere, nisi cuius & tempora vitæ & opusecula ingenij cer-
ta sibi memoria innotuisset. Ego vero, qui Germanum quempiam non sine singulari eru-
ditione ad fastigium summi pontificatus assumi potuisse crediderim, quamvis opera ad
nos eorum non peruenerint, nequaquam illos pertranscam.

STEPHANVS igitur Papa octauus, ex Germania natus, non est censendus absque
singulari & vitutum & doctrinarum excellentia, in sanctissimum Romanæ sedis culmen
sublimari potuisse, quamvis Romanorū tyrannide vexatus, vt nihil magnificum aut præ-
clarum, memoratue dignum agere posset, aduersam sibi fortunā expertus sit eum dolore.
Huius quoque meminit Sebastianus Murrho Colmariensis de virtutib. & magnificentia
Germanorum. Claruit sub Ottone Imperatore primo anno Domini M, cccc. XLII.

GREGORIUS Papa Quintus, genere Saxo, statutus, ordinatisque Romani Imperij
Electioibus (quibus Imperatoris electio irrefragabili perpetuitate commissa est) mirifica
prudencia sua sacrosancto Romano Imperio feliciter atque salubriter consuluit, veritus
aliquando prolem ab auitis patrijsque virtutibus degenerare posse. Claruit sub Ottone
tertio. Anno Domini M, cccc. xcvi.

CLEMENS Papa secundus, Synderus antea vocatus, Bambergensis episcopus: Hen-
ricum secundū coronauit, qui Romanos in verba sua iurare coegit, Pontifici electioni se nun-
quam interfuturos, optimum & saluberrimum decretum à Pontifice & Principe Romanis
(vtrouque licet Theutone) institutum. Claruit sub Henrico tertio Imperatore secundo,
anno Domini MCLVII.

LEOPAPA nonus, Alfacicus natione, ex comitibus de Egeseheim, sanctitate clarus,
prius Bruno episcopus Tullensis, monachus diui patris Benedicti, vocem è cælo audire
meruit. Ego cogito cogitationes pacis, & non afflictionis. Et de hoc in Catalogo suo Trithemius
nolle mentionem fecit, & similiter Sebastianus Murrho. Claruit sub Henrico tertio, an-
no Domini MCLVIII.

VICTOR Papa secundus Gebhardus ante vocatus, episcopus Eichstettensis, magnā
synodum Florentiæ habuit, in qua multos episcopos propter Symoniā & fornicationē
damnans deposuit. Hic optime rexit & reformauit clerum, & multa bona fecit atque con-
stituit. Claruit sub Henrico tertio, anno Domini MLIII.

STEPHANVS Papa nonus, Fridericus ante vocatus, monachus ordinis diui patris
Benedicti. Statim curauit, vt Mediolanensis ecclesia, qua à Romana ducentis fere annis se
subtraxerat, nunc demum eidem obtemperaret, vt vero omnium ecclesiarum parenti,
Claruit autem sub Henrico huius nominis tertio anno MLVII.

Et tantum de Romanis pontificibus ex nostratibus assumptis, iam de reliquis in Ca-
talogo obmissis, quantum nobis constare potuit, breuiter aliquid perscribamus.

BRUNO inceptor ordinis Carthusiensis, ex Colonia Agrippina oriundus, vir san-
ctus & clarissimus, tum philolophus, tum theologus, scholarum Parisiensium rector &
moderator, cum in Gallijs legendo, disputando & scribendo excellentissimus haberetur,
relictō seculo & pompis eius, cum septem viris doctissimis in Heremum Carthusiæ seces-
sit, ibique monasterio extracto, hunc ipsum ordinem feliciter instituit. Ex eius discipulis
fuit Urbanus Papa secundus. Claruit autem Bruno, circa annum Domini MLXXXV.

HYCO de sancto Victore Parisiensis, natione Germanus, oriundus ex Saxonia fuit,
vnde nostris merito connumerandus est. Qui quanta scripserit, in Catalogo de scriptori-
bus ecclesiasticis Trithemius noster non tacuit. Claruit autem eodem tempore, quo
Diuus Bernhardus abbas Clareuallis, anno Domini MCXX.

IOHANNES ex Turghem Sueuiæ vico oriundus, primū Eichstettensis, deinde Ar-
genti-

Themij

per
torica

PRO

gentinenſis Epiſcopus, vir omnium tum diuinarum tum humanarum literarum doctiſſimus ſagaciſſimusque non ſine memoria & laude tranſeundus eſt, quamuis nihil ſuorum ad nos operum peruenerit. Vidimus Bibliam & Decretum, quæ ſua manu ſcripſit, quæ hodie in Moſheim extant. Mortuus eſt anno Domini M. CCC. XXVIII.

IOHANNES Buridanus philoſophus maximus, primum in gymnaſio Pariſienſi philoſophiam multis annis glorioſe docuit, ac deinde in vniuerſitate Wienneniſi in Aſtria multos in eadem facultate non ſine admiratione omnium erudiuit. Scripſit inter multa ingenii ſui opuscula. Quæſtiones ethica Ariſtorelis, ſolidas, veras & profundas, reſte Iohanne de Gerſon, cætera multa compoſuit, nobis iam non occurrentia.

APOLLONIUS ſummus & perſpicaciſſimus medicus Erſtardeniſis, qui in loco plurimis philoſophiam docentibus perpetua ſtipendia inſtituit, quæ & magnifice dotauit. Scripſit in ſua profeſſione nonnulla opuscula, quæ tamen in manus noſtras adhuc minime venerunt.

SIGISMUNDVS Romanorum Imperator, vir tum doctriſina, tum multarum linguarum peritia inſignis: in concilio magno Conſtantiendi orationem latinam habuit, omni religioſa pietate & vera Chriſtiana religione plenam, quam auribus ſuis Ioannes Gerſon non ſine pia compunctione ſelatum audiuiſſe narrat. Nec Dauidi ſanctiſſimo eum comparare dubitauit.

IOHANNES dictus Sonnemannus, id eſt vir Solis, ordinis fratrum beate Mariæ ſemper virginis de monte Carmelitarum, Doctör ſacræ Theologia, conuentus Caſſelleniſis in Haſſia, vir in diuinis ſcripturis ſtudioſus & eruditus, & ſecularis philoſophiæ in terpretes egregius, ingenio ſubtilis, ſermone ſcholæſticus, declamator ſermonum popularium ſacratiffimus, Scripſit de decem præceptis li. I. ſuper ſymbolo apoſtolorum li. I. de præparatione cordis li. I. de ſuperſtitionibus li. I. de contractibus lib. I. caſus contra reempiones ceſſuum lib. I. Sermones de tempore & de ſanctis lib. II. alia quoque nonnulla edidit, quæ ad notitiam meam non venerunt. Claruit in conuentu ſuo Caſſelleniſi, ſub Friderico Imperatore tertio, anno Domini M. CCC. LXX.

GERARDVS de Caſtris ordinis fratrum beate Mariæ ſemper virginis, de monte Carmelitarum, prior conuentus Moguntinenſis, vir doctus & eruditus, ingenio præclarus ſermone ſcholæſticus, vita quoque & conuerſatione deuotus, ac regularis obſeruantia celeberrimus, declamator ſermonum egregius. Scripſit de paſſione Domini lib. I. Sermones de tempore & de ſanctis lib. II. Et alia non ſpernenda. Claruit ſub Friderico Imperatore tertio, anno Domini M. CCC. LXX.

GREGORIUS Heimburgius non mediocriſ iuriſconſultus & Orator, nec ab Italia (maxime Venetiæ) ſine laude orationum ſuarum abceſſit. Quamquam admirabile eluſum ingenium nõ ſola quidem inani verborum ventofitate, ſed etiam ſacratiffimis legibus probe inſtitutum, aliorum inuidiam ſibi comparauit. Summa enim petitiuor, perſeuerantiſſima venti. Orationes & epiſtolas varias ſcripſit pro deſenſione Sigifmundi ducis Auſtriæ. Et appellationem à ſententia ſummi pontificis, & alia.

IOHANNES Simlerus Argentinenſis, iureconſultus celeberrimus, ingenio præſtantiſſimo, eloquio diſertus, prudentia ſummus, multas ſcripſit elegantiffimas epiſtolas, tum ad multos ad alios. Et quædam alia non aſpernanda opuscula, quibus vti ſuum exercitauit ingenium. Moritur ſub Innocentio Papa octauo.

Habes à me nunc, candide Lector, Protheſin, quam promiſi, additionem ſcilicet quorundam ingenio præſtantium ad Catalogum inſignem reuerendi Patris Domini Iohannis Trithemij, Abbatis Spanheimenſis, quo viros illuſtres Germaniæ noſtræ maxima alacritate deſcripſit. Nec dubitamus reſtare pene innumeros, quorum nullam fecimus mentionem: eo quod nobis eorum & nomina & opuscula penitus ſunt incognita. Sed vnuſquique poſt nos addat quos inuenierit, & gloria Alemanorum ſemper aucta omnibus exteris nota fiet. Nos enim quantum nobis licuit, pro laude nationis noſtræ animo promiſſiſſimo laborauimus.

INDEX

IND
OPERI
MERV

Alamannus pres
147.8
Adelbero Epiſcop
147.9
Adelbertus Marc
cum Lotharingo
Adelboldus Epiſco
quando mortuus
Adeltrud Dux B
Adeltrud Abbat
rius nata
Adelmannus, Epi
147.10
147.11
Adelphus Abbas, q
Adelmannus presbyte
Adeltrudus Abbas q
Adeltrudus monach
quando
Adrianus papa T
Adrianus papa prim
Adrianus papa, Ca
barbaro excusat
Adulterium à Reg
490.6-49
Egidius Fabri de
178.40
Egidius Romanus
genium principu
natur
Egidius Rex L
Egidius ſuaſu vix
facit
Egidius Epi
regnarit
Egidius imperatrix,
Egidius & Beat
Schryern baptiz
Alanus de laſſalis,
178
Alanus de Rupe mo
ni, quid ſcripſer
Alaricus Rex Gothe
Alaricus V Viſigot
Alaricus Rex V Vi
156. Galliam pro
Honoris impetr
orbem Romam
quem facit ibid.
Alanus apud Nog
tatur
Alaricus Roxi at